BÆRUM KOMMUNE

Dato:	Arkivkode:	Bilag nr:	Arkivsak ID:	J.post ID:
27.02.2023	GBR-0/0, N-001		22/18540	23/42341
Saksansvarlig:	Jannike Hovland			
Saksbehandler:	Jannike Hovland			

Behandlingsutvalg	**Møtedato**	**Politisk saksnr.**
Planutvalget	23.03.2023	059/23
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	20.04.2023	038/23
Formannskapet	26.04.2023	077/23

Arkitektur- og byformingsstrategi - 1. gangs behandling

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur 20.04.2023 038/23

Innstilling:

Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi for Bærum kommune, som vist i dokument 6237953, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker.

Forslag oversendt kommunedirektøren:

Følgende prinsipper skal legges til i strategien (forklaring til punktene: de foreslåtte 75 prinsippene er formulert som instruksjoner. Samme stil til grunn her)

1. Vektlegg at arkitekturen er menneskevennlig (fin/pen for folk å se på)
2. Arkitektur vil alltid være tidsspesifikk, men den kan også være tidløs. Vektlegge at arkitekturen er tidløs.
3. Slå sammen punkt 16, 58 og 59 til nytt punkt (ny tekst i fet): «Velg varige og kortreiste materialer med lavt utslipp»
4. Endre punkt 67 til (ny tekst i fet): «Tilgjengeliggjør elvene og fjorden og legg inn tilstrekkelige kantsoner langs elver og vassdrag».
5. Ta høyde for klimarisiko og vurder forebyggende tiltak som en integrert del av prosjektene

Andre forslag

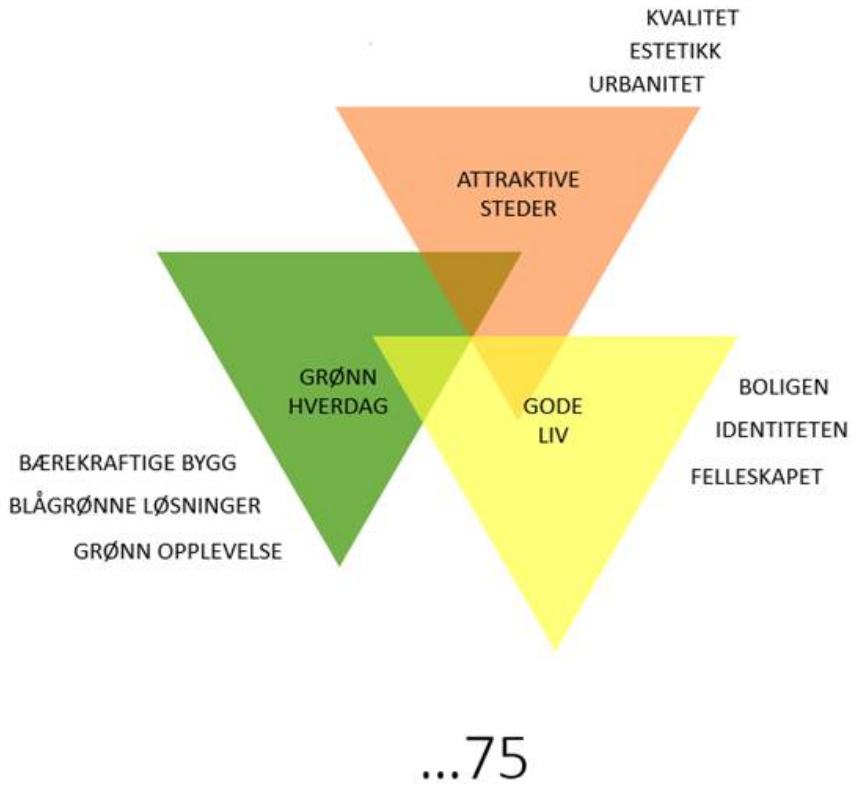
6. Det innarbeides i planen at det også åpnes for mer klassisk arkitektur

7. «Arkitektur- og byformingsstrategi» kalles i stedet for «Temaplan for arkitektur og byforming»
8. Innbyggere skal i større grad involveres i avgjørelser om arkitektur. KS bes vurdere om det også burde gjennomføres en pilot der innbyggerne i et område stemmer over ulike forslag til arkitektur for et prosjekt. Det må sikres gode rammer for avstemningen, blant annet at det er lagt tydelige politiske føring og at folk får avstemningen med seg og er godt informert

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi for Bærum kommune, som vist i dokument 6237953, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker.

SAKEN I KORTE TREKK

Figur 1: Arkitekturstrategien er delt i tre hovedtema med som gjenspeiler samfunnsmålene og FNs bærekraftmål. «Attraktive steder», «Gode liv» og «Grønn hverdag».

Det er behov for en langsiktig, overordnet strategi som definerer hvordan arkitektur kan bidra til å oppnå målene i Kommuneplanens samfunnsdel. Ny utbygging må gi positive bidrag til omgivelsene, og ikke minst ta hensyn til natur- og klimautfordringene. Det må derfor stilles tydelige krav til god arkitektur og formgivning. Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi lanserer tre hovedtemaer med deltemaer og tilhørende mål og prinsipper. Samlet gir dette retning og premisser for planlegging og arkitektonisk utforming av nye tiltak i Bærum kommune.

Bakgrunn og tidligere behandling

I forbindelse med behandling av Planstrategi 2019-2023 vedtok Kommunestyret 21.10.2020 (sak 104/20) at det skulle utarbeides en plan for arkitektur (Arkitekturstrategi). Foreløpige utkast til strategi er presentert til Planutvalget 14.01.2021 og 08.02.2022.

Redegjørelse

Arkitektur omfatter i vid forstand alle våre menneskeskapte omgivelser, både bygninger og anlegg, uterom og landskap. Det handler om enkeltbygg og bygninger i samspill, om helheten i byer, tettsteder og landskap. God arkitektur bidrar til at stedlige kvaliteter styrkes, og skaper rammer som bidrar til tilhørighet, inkludering og deltakelse.

Strategien en del av kommunens satsing på arkitektur. Den skal styrke forståelsen av arkitektur som et verktøy for å oppnå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Strategien skal bidra til et bedre samspill mellom aktørene. Den bidrar til å danne en felles forståelse av hva slags påvirkning og betydning arkitekturen har på oss alle, og hva som legges i begrepene "visuell kvalitet" og "arkitektonisk kvalitet" i plan- og bygningsloven §§ 29.1 og 29.2. Dette vil gi en mer effektiv og målrettet forvaltning av kvaliteter i de bygde omgivelsene.

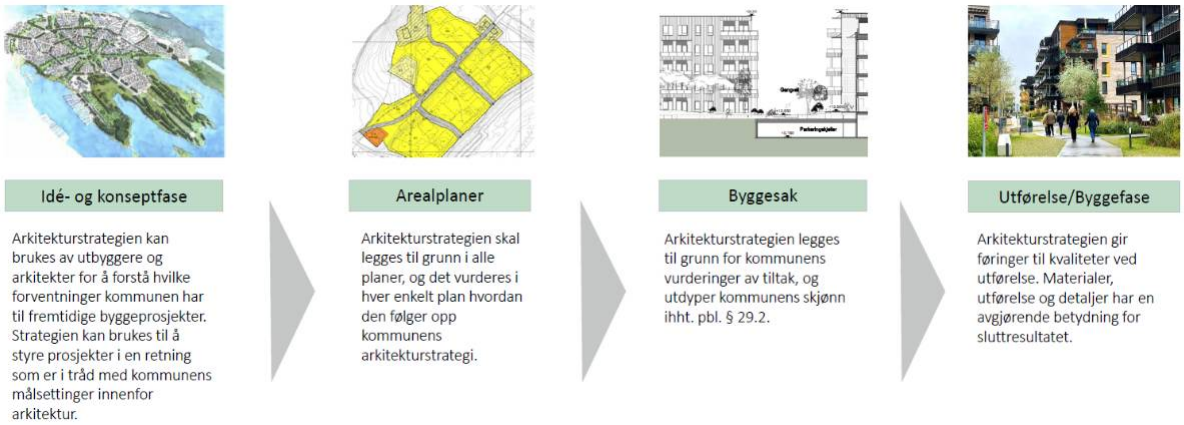
Strategien henvender seg hovedsakelig til aktører som er tilknyttet utvikling av de bygde omgivelsene; f.eks. politikere, kommunen som utbygger, private utbyggere, prosjekterende, entreprenører og saksbehandlere. Strategien vil også kunne brukes av innbyggere, interesseorganisasjoner og alle som er interessert i våre bygde omgivelser.

Strategien tar utgangspunkt i Kommuneplanens samfunnsdel, som igjen er basert på FNs mål for bærekraft, og har tre hovedtema: «Attraktive steder», «Gode liv» og «Grønn hverdag».

Til hvert hovedtema er det formulert deltemaer og målsetninger, som definerer de overordnede målene for arkitektur i Bærum. Videre inneholder strategien 75 prinsipper. Prinsippene er ment å legges til grunn i alle byggeprosjekter, for å sørge for at det som bygges bidrar til å oppnå målene i kommunens arkitekturstrategi. De kan danne et grunnlag for en sjekkpunktliste som kan benyttes i ulike faser av prosjektering, saksbehandling og bygging. Ved aktiv bruk av strategien som et verktøy i prosjektering og plan- og byggesaksbehandling, vil det i hvert enkelt prosjekt bli tydelig hvordan det bidrar til gode omgivelser. Dette legger samtidig et godt grunnlag for diskusjoner om arkitektur.

Bruk av arkitekturstrategien

Illustrasjonen viser hvordan arkitekturstrategien kan brukes i konkrete byggeprosjekter.

Prosess/medvirkning internt og eksternt

Intern medvirkning
Det er holdt flere medvirkningsmøter med tjenestestedene hvor arkitektur er et relevant fagfelt.

Ny kommuneplanens arealdel
Strategien følger opp kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2040. Prosessen har vært utarbeidet i tett tilknytning til arbeidet med ny kommuneplanens arealdel. Selv om arbeidet med arkitekturstrategien har fulgt kommuneplanarbeidet, er den likevel utarbeidet som et selvstendig dokument som kan revideres uavhengig av kommende kommuneplanrevisjoner.

Ekstern medvirkning
Det ble avholdt en åpen, tredelt webinar-serie «Arkitektur for alle» høsten 2021. Det er arrangert en workshop med sentrale utbyggere i Bærum og en med prosjekterende arkitekter høsten 2022.

Kommunedirektørens vurdering

Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi vil bli et viktig grunnlag for videre fysisk utvikling av Bærumssamfunnet.

Kommunedirektøren anbefaler at forslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker.

Vedlegg

Arkitektur- og byformingsstrategi - 1. gangs behandling	6237953
Arkitektur- og byformingsstrategi - 75 prinsipper for gode omgivelser	6242811

Presentasjon av sak til storskjerm – Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi 1. gangs behandling (10374674) 6238151

Behandlingen i møtet 26.04.2023 Formannskapet

Votering:
Innstillingen fra Planutvalget ble enstemmig vedtatt.
Innledende tekst punktene 1 og 2 fra planutvalget endres fra *planutvalget ber* til ***Kommunedirektøren bes.***

Formannskapet- 26.04.2023- 077/23
Vedtak:
Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi for Bærum kommune, som vist i dokument 6237953, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker med følgende tillegg:

1. Kommunedirektøren bes på bakgrunn av arkitekturstrategien gjennomgå mal for saksfremlegg for reguleringsplaner med tanke på en mer systematisk beskrivelse av planfaglige og arkitektoniske forhold ved planforslaget, samt redegjørelse for konsekvenser. Det skal vurderes hvordan nye planforslag følger opp arkitekturstrategien og de 3 hovedpunktene: attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag.

2. Kommunedirektøren bes utarbeide en eksempelsamling til arkitekturstrategien, for å konkretisere hva attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag innebærer.

3. Temaplan for arkitektur og byforming skal være:
• et beslutningsgrunnlag for arkitekturpolitiske prioriteringer og vedtak
• veiledende for Bærum kommunes arbeid i plan- og byggesaksforvaltning og by- og stedsutvikling
• veiledende for forslagsstillere av reguleringsplaner, prosjekter og byggesaker

Behandlingen i møtet 20.04.2023 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur

Forslag fremmet av, **Ola H. Borchgrevink Pedersen**, **Ap**
Følgende prinsipper skal legges til i strategien (forklaring til punktene: de foreslåtte 75 prinsippene er formulert som instruksjoner. Samme stil til grunn her)
1. Vektlegg at arkitekturen er menneskevennlig (fin/pen for folk å se på)
2. Arkitektur vil alltid være tidsspesifikk, men den kan også være tidløs. Vektlegge at arkitekturen er tidløs.
3. Slå sammen punkt 16, 58 og 59 til nytt punkt (ny tekst i fet): «Velg varige og kortreiste materialer med lavt utslipp»
4. Endre punkt 67 til (ny tekst i fet): «Tilgjengeliggjør elvene og fjorden og legg inn tilstrekkelige kantsoner langs elver og vassdrag».
5. Ta høyde for klimarisiko og vurder forebyggende tiltak som en integrert del av prosjektene

Andre forslag
1. Det innarbeides i planen at det også åpnes for mer klassisk arkitektur

Forslag fremmet av, **Ola H. Borchgrevink Pedersen**, **Ap**
1. «Arkitektur- og byformingsstrategi» kalles i stedet for «Temaplan for arkitektur og byforming»
2. Innbyggere skal i større grad involveres i avgjørelser om arkitektur. KS bes vurdere om det også burde gjennomføres en pilot der innbyggerne i et område stemmer over ulike forslag til arkitektur for et prosjekt. Det må sikres gode rammer for avstemningen, blant annet at det er lagt tydelige politiske føring og at folk får avstemningen med seg og er godt informert

Votering:
Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget, fremmet av Otterhals (H) og Pedersen (Ap) ble enstemmig vedtatt oversendt Kommunedirektøren.
Forslaget fra Pedersen (Ap) ble enstemmig vedtatt oversendt Kommunedirektøren.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur- 20.04.2023- 038/23
Innstilling:
Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi for Bærum kommune, som vist i dokument 6237953, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker.

Forslag oversendt kommunedirektøren:
Følgende prinsipper skal legges til i strategien (forklaring til punktene: de foreslåtte 75 prinsippene er formulert som instruksjoner. Samme stil til grunn her)
1. Vektlegg at arkitekturen er menneskevennlig (fin/pen for folk å se på)
2. Arkitektur vil alltid være tidsspesifikk, men den kan også være tidløs. Vektlegge at arkitekturen er tidløs.
3. Slå sammen punkt 16, 58 og 59 til nytt punkt (ny tekst i fet): «Velg varige og kortreiste materialer med lavt utslipp»
4. Endre punkt 67 til (ny tekst i fet): «Tilgjengeliggjør elvene og fjorden og legg inn tilstrekkelige kantsoner langs elver og vassdrag».
5. Ta høyde for klimarisiko og vurder forebyggende tiltak som en integrert del av prosjektene

Andre forslag
6. Det innarbeides i planen at det også åpnes for mer klassisk arkitektur

7. «Arkitektur- og byformingsstrategi» kalles i stedet for «Temaplan for arkitektur og byforming»
8. Innbyggere skal i større grad involveres i avgjørelser om arkitektur. KS bes vurdere om det også burde gjennomføres en pilot der innbyggerne i et område stemmer over ulike forslag til arkitektur for et prosjekt. Det må sikres gode rammer for avstemningen, blant annet at det er lagt tydelige politiske føring og at folk får avstemningen med seg og er godt informert

Behandlingen i møtet 23.03.2023 Planutvalget

Forslag fremmet av, **Eirik Trygve Bøe**, **V**
Fellesforslag alle partier
Planutvalget ber kommunedirektøren på bakgrunn av arkitekturstrategien gjennomgå mal for saksfremlegg for reguleringsplaner med tanke på en mer systematisk beskrivelse av

planfaglige og arkitektoniske forhold ved planforslaget, samt redegjørelse for konsekvenser. Det skal vurderes hvordan nye planforslag følger opp arkitekturstrategien og de 3 hovedpunktene: attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag.

Planutvalget ber kommunedirektøren utarbeide en eksempelsamling til arkitekturstrategien, for å konkretisere hva attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag innebærer.

Forslag fremmet av, **Eirik Trygve Bøe**, **V**
Fellesforslag alle partier
Temaplan for arkitektur og byforming skal være:
• et beslutningsgrunnlag for arkitekturpolitiske prioriteringer og vedtak
• veiledende for Bærum kommunes arbeid i plan- og byggesaksforvaltning og by- og stedsutvikling
• veiledende for forslagsstillere av reguleringsplaner, prosjekter og byggesaker

Votering:
Fellesforslagene ble enstemmig vedtatt.
Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Planutvalget- 23.03.2023- 059/23
Innstilling:
Forslag til Temaplan Arkitektur- og byformingsstrategi for Bærum kommune, som vist i dokument 6237953, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker med følgende tillegg:

1. Planutvalget ber kommunedirektøren på bakgrunn av arkitekturstrategien gjennomgå mal for saksfremlegg for reguleringsplaner med tanke på en mer systematisk beskrivelse av planfaglige og arkitektoniske forhold ved planforslaget, samt redegjørelse for konsekvenser. Det skal vurderes hvordan nye planforslag følger opp arkitekturstrategien og de 3 hovedpunktene: attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag.

2. Planutvalget ber kommunedirektøren utarbeide en eksempelsamling til arkitekturstrategien, for å konkretisere hva attraktive steder, det gode liv og en grønn hverdag innebærer.

3. Temaplan for arkitektur og byforming skal være:
• et beslutningsgrunnlag for arkitekturpolitiske prioriteringer og vedtak
• veiledende for Bærum kommunes arbeid i plan- og byggesaksforvaltning og by- og stedsutvikling
• veiledende for forslagsstillere av reguleringsplaner, prosjekter og byggesaker